

יום ה', כ"ז באדר ראשון תשע"א (03 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

= נה יתנו ... =

"וַיִּדְבֹר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. כִּי תִשָּׂא אֶת-רֹאשׁ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתַנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ לַה' בַּפֶּקֶד אֹתָם וְלֹא-יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בַּפֶּקֶד אֹתָם. זֶה יִתְּנוּ כָל-הָעֵבֶר עַל-הַפְּקָדִים--מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ... תְּרוּמָה לַה'. כָּל הָעֵבֶר עַל-הַפְּקָדִים מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה--יִתֵּן תְּרוּמַת ה'. הָעֲשִׂיר לֹא-יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחֲצִית הַשֶּׁקֶל--... וְלִקְחֹתָ אֶת-כֶּסֶף הַכֹּפְרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל-עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד..." [שמות ל' 11-16]

בקריאת התורה השבת, אנחנו מוציאים 2 ספרי תורה. **בראשון**, אנו קוראים את פרשת השבוע, פר' "פקודי" היא המסיימת את ספר **שמות**, ובה מתואר הקמת המשכן במדבר לאחר השלמת מלאכת הרכבתו.

הקריאה מהספר השני, פרשת "**שקלים**", מגלה לנו מימד מיוחד באחדות העם. בפרשה זו, משה מצטווה לפקוד את העם דרך אמצעי, ולא באופן ישיר. האמצעי שנבחר ע"י הקב"ה, כפי שנלמד מהפסוקים הראשונים בפרשה [ר' לעיל], הוא נתינת **מחצית שקל** ע"י כל גבר שמעל לגיל 20. פרשה זו נקראת כל שנה בשבת שלפני ראש חודש אדר [שיחול בע"ה ביום ראשון וביום שני], כדי להזכיר לעם ישראל שחודש אדר היה החודש שבו כל העם היה צריך לתרום את מחצית השקל לקנות קרבנות לצרכי הכלל לשנה החדשה שמתחילה בחודש ניסן.

פעולת הספירה נקראת בתורה בשם "כי תשא", ומדוע לא נאמר "תספור"? אלא, ללמדנו שהספירה - יש בכוחה לרומם את הנספרים, ויש ביכולתה חו"ש להשפיל את הנספרים. ובמה זה תלוי? - בדרך הספירה. אם תספור בדרך המותרת, כלומר ע"י נתינת אמצעי, הרי שאז **תשא = תרומם** את הנספרים. ומה רע בספירה האישית? מדוע יש צורך לעשות זאת על ידי אמצעי?

מסבירים חכמים שכאשר אני נותן מספר לאדם, הרי שבכך אני מוציא אותו מהכלל! ליחיד, יש כח גדול יותר להתמודד הן בצדדים הפיזיים שלו והן בצדדים הרוחניים שלו כאשר הוא חלק מן הכלל. כאשר אני סופר את האדם ונותן לו מספר, הרי שבכך אני אומר לו שהוא "מספר", והוא לא חלק מהכלל. דבר זה יכול לפגוע בכוחו הרוחני וביכולת קבלת הזכויות שיועילו לו רק כאשר הוא חלק מהכלל.

[שערי רחמים - פר' כי תשא]

5555555555

רוח קודשם של הגזברים

דבר מופלא ביותר רואים בעניין הכרזת השקלים, שכן בזמן בית המקדש היו הגזברים ממתינים עד ר"ח ניסן שכל ישראל יביאו את שקליהם, ומי שלא הביא עד ר"ח ניסן היו ממשכנים אותו. והיתה לי כל הזמן תימה עצומה, כיצד ידעו הגזברים בין מליוני היהודים שבכל העולם אם הפרישו שקליהם או לא, והרי הדבר הוא הרבה מעבר לכל הגיון. נתאר לעצמנו יהודי אחד מתוך מליון יהודים שדרים בארה"ב, והוא יחידי שלא הפריש מחצית השקל, כיצד יכולים לדעת זאת הגזברים היושבים על מדין בארץ ישראל? אלא, מכאן שהיתה להם כח ראייה מופלאה, וידעו מסוף העולם ועד סופו בכל מקום שנמצא שם יהודי מי הוא שהפריש כדת ומי עדיין לא, ועל פי זה

"לו עמי שמע לי ישראל בְּדַרְכֵי יְהוָה. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אֶכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."

מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת (ב"ש): 17¹⁷ (י-ם): 17⁰³ (ת"א): 17¹⁸ (חיפה): 17⁰⁹

צאת השבת (ב"ש): 18¹⁶ (י-ם): 18¹⁶ (ת"א): 18¹⁸ (חיפה): 18¹⁷

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: "**פקודי**" [חזק] [שמות ל"ח 21 - מ' 38]

הדף מוקדש לפדיון נפשם של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה וליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', כ"ז באדר ראשון תשע"א (03 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היו עושים מעשה וממשכנים אותם. והדבר הוא הפלא ופלא לכל מבין, ומכאן רואים כמה גדולה ועצומה מעלת מחצית השקל שהיתה משפיעה רוח הקודש על הגזברים. [מקור: 1]

ssssssssss

יסוד הנתינה

השבת מלבד פרשת השבוע, הרי שאנחנו קוראים גם פרשת שקלים, המזכירה לנו את אחד מיסודות המוסר העברי, היותר שורשיים, הלא הוא **יסוד הנתינה**. על האדם לתרום. על האדם למסור את תרומתו: לתרומת הלשכה, בתרומות המעשרות, לבית הכנסת, לעניים וכו'. אם כן, האדם בישראל רגיל הוא בנתינה.

אך עלינו לבאר, מהוא היסוד המוסרי של הנתינה. ובכלל מהו היסוד של המוסר העברי בכלל. הרי המוסר העברי, עניינו כפי שמבואר גם ברמב"ם [הלכות דעות פ"ו הל"ב], גם במסילת ישרים [פ"ד ופכ"ו] וגם בדברי חז"ל [למשל ויק"ר כ"ה ז'], **להגיע לדבקות בבורא**. במילים אחרות, להדביק את הפער המבדיל בין הנברא לבין הבורא. הנברא בהגדרתו - הוא מי **ש מקבל** חיים מזולתו. והבורא בהגדרה - הוא מי **שנותן** חיים לזולתו. הרי שאין לנו פער יותר גדול מן הפער המוסרי הזה, המבדיל בין הבורא לנברא. ועל כן, כך לפחות סיכם את זאת יפה מאד, המקובל הרב יהודה ליב אשלג, שעל האדם לעבור ארבעה [4] שלבים בהתפתחותו המוסרית.

ראשית דרכו של האדם, הלא הוא במצב של **מקבל על מנת לקבל**. זהו מצבו של התינוק שנולד, שכל עניינו לקבל חום, אהבה, אוכל, מזון. ואילו **בשלב יותר מתקדם** של ההתפתחות, זה בדרך כלל נמצא בילדות, הרי שהאדם מבין שאם הוא לא ייתן הוא גם לא יקבל. ואז מתרגל האדם **לתת** אבל הוא נותן בסופו של דבר **על מנת לקבל**. הרי שרצונו האמיתי נשאר בכל זאת **לקבל**, כך שהפער המוסרי בינו לבין הבורא, עדיין לא הודבק לחלוטין.

עד שהאדם מתאהב בנתינה. זאת אחת ההצלחות של החינוך, וההתאהבות בנתינה מולידה את השלב האידיאליסטי בחיים, שמצוי בדרך כלל אצל בני הנעורים. אז מתפתחת שאיפה אידיאליסטית גבוהה של **לתת על מנת לתת**. זהו השלב בחיים שבו האדם אפילו מוכן למסור את עצמו.

אלא שהוא שלב **מסוכן**, ולכן חייב הוא להיות קצר. שהרי מי שמוכן רק לתת ואינו מוכן לקבל, הרי שהוא חושב את עצמו בסופו של דבר "א-לקים", שהרי רק הקב"ה הוא זה שיכול לתת ולא לקבל.

השלב העליון של פסגת המוסר בישראל, הוא השלב שבו האדם, **מקבל** באהבה את העובדה שהוא **מקבל**. הוא מקבל את העובדה שריבונו של עולם ברא אותו לקבל חיים. אלא שהוא משתמש בקבלה הזו על מנת לתת. אם כן, השלב המוסרי היותר עליון הוא - השלב **הרביעי** שבו האדם **מקבל על מנת לתת**, ולא רק חושב את עצמו כמי שרק נותן ולא מקבל.

אם כן השלב הזה הוא מאד דומה בסופו של דבר לשלב השני, שבו האדם נותן על מנת לקבל, אלא שכאן האיזון מופר לטובת הנתינה, תחת אשר עד עכשיו היה מופר לטובת הרצון לקבל.

"לו עמי שמע לי ישראל בְּדַרְכֵי יְהוָה. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אֶכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."

מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת (ב"ש): 17¹⁷ (י-ם): 17⁰³ (ת"א): 17¹⁸ (חיפה): 17⁰⁹

צאת השבת (ב"ש): 18¹⁶ (י-ם): 18¹⁶ (ת"א): 18¹⁸ (חיפה): 18¹⁷

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: "**פקודי**" [חזק] [שמות ל"ח 21 – מ' 38]

הדף מוקדש לפדיון נפשם של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה וליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', כ"ז באדר ראשון תשע"א (03 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ההבנה הזאת, שהמוסר בנוי על היסוד הזה שמה שהאדם מקבל - הוא מקבל על מנת לתת אותו, הוא השלב המציאותי, המראה שהאידיאלים המוסריים מסוגלים להתעלות יחד עם חיי העולם הזה, ואינם נשארים רק פרוזות אידיאליות שאי אפשר להשיג אותם. כך הדברים מתרגמים.
אם **אדם קיבל חיים, הוא נותן חיים** לזולתו - הוא מוליד ילדים. למד תורה - הוא מלמדה. אסף ממון - הרי הוא מחלקו לצדקה. כך מתמלא העולם שמחה חיים ואושר.

[המקור: 2]

ssssssssss

כיוון שאמרה תורה, "זה יתנו, כל העובר על הפקודים מחצית השקל", למה צריך הכתוב לומר "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט"? כלום היינו באים לחלק בין עני לעשיר במה שלא אמרה תורה לחלק...?

לא דיברה תורה אלא כנגד נדיבי הלב שבישראל שלבם עשיר במידת הנדיבות, וכל אשר להם מבקשים לתת לכפר על נפשותיהם. אמרה תורה, עשירי לב אלה לא ירבו בנדבה, **כי אם ירבו - צרי הלב אשר בעם לא יבואו איתם בנדבה כלל**; שיאמרו, אין נדבה אלא מה שאדם נותן **כל** אשר יש לו, ונמצא העם מחולק לשניים: צרי הלב ורחבי הלב.

לפיכך, אמרה תורה, איש התרומות ועשיר הנדיבות, בזה הוא יראה נדיבותו, אשר יבלום כח נדיבותו ולא יתן לו פורקן אלא במחצית השקל בלבד, וע"י כן הוא פותח פתח של נדיבות לב לצרי הלב שלא ימעיטו, כי יאמרו, זו כל נדבתם של נדיבי הלב - **אף אני בנדבה זו!** ונמצא כל העם אחוזים ואחודים כולם במידה זו של נדיבות.

[ספר התודעה]

"לו עמי שמע לי ישראל בדרך יהלכו. כמעט אויביהם אכניע ועל צריהם אשיב ידי."

מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת (ב"ש): 17¹⁷ (י-ם): 17⁰³ (ת"א): 17¹⁸ (חיפה): 17⁰⁹

צאת השבת (ב"ש): 18¹⁶ (י-ם): 18¹⁶ (ת"א): 18¹⁸ (חיפה): 18¹⁷

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: "**פקודי**" [חזק] [שמות ל"ח 21 - מ' 38]

הדף מוקדש לפדיון נפשם של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה וליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל